

Η ελληνική επανάσταση του 1821

Μέρος 12ον

Ιωάννης Καποδίστριας, ο 1ος κυβερνήτης

Φίλοι-ες εύχομαι σε όλους το 2023 να είναι μία δημιουργική και ευλογημένη χρονιά, για τον καθένα μας αλλά και για την πατρίδα μας. Με την χάρη του Θεού μας, φτάσαμε στο 12ο και τελευταίο (για την τρέχουσα περίοδο) κείμενό μας, για την τόσο μοναδική, ηρωική προσπάθεια των προγόνων μας, να ελευθερώσουν την πατρίδα μας.

Όταν άρχισε δειλά-δειλά να φαίνεται στον ορίζοντα, η πιθανότητα δημιουργίας του νέου ελληνικού κράτους, όλοι ομόφωνα, ξένοι και Έλληνες επέλεξαν τον Ιωάννη Καποδίστρια, ως 1ο κυβερνήτη της χώρας μας. Άλλω-

στε δεν υπήρχαν και πολλοί υποψήφιοι, γιατί η κατάσταση ήταν επιεικώς τραγική. Χαρακτηριστικά τα λόγια του ιδίου, προς τον Γεωργάκη Μαυρομιχάλη: «Ως ψάρι εις το δίχτυ σπαράζει εις πολλούς κινδύνους ακόμη η ελληνική ελευθερία. Μου edώσατε τους χαλινούς του κράτους. Τίνος κράτους; Μετρούμε εις τα δάκτυλα την επικράτειαν μας».

Ο Ιωάννης Καποδίστριας γεννήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1776 στην Κέρκυρα, ως το 6ο παιδί μίας αριστοκρατικής οικογένειας. Ο πατέρας του ήταν δικηγόρος και πολιτικός και η μητέρα του γόνος ευγενών. Τα πρώτα του γράμματα τα μαθαίνει στην Κέρκυρα, έπειτα μεταβαίνει στη Βενετία, πριν μετακομίσει στην Πάντοβα για να σπουδάσει ιατρική. Πέρα από την ιατρική παρακολουθεί μαθήματα νομικών και φιλοσοφίας. Επιστρέφοντας στην Κέρκυρα το 1797, σε ηλικία 21 ετών, ασκεί το ιατρικό λειτούργημα αφιλοκεδώς. Το 1801 ξεκινά και επισήμως η ενεργή ανάμειξή του, στα πολιτικά τεκταινόμενα των Ιονίων νήσων. Διατελεί γραμματέας της Ιονίου πολιτείας και αυτοκρατορικός επίτροπος της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και στέλνεται στην Κεφαλονιά για να εδραιώσει την τάξη. Τα καταφέρνει με το παραπάνω. Ταυτόχρονα ιδρύει 40 σχολεία και καταφέρνει να καθιερώσει την ελληνική ως επίσημη γλώσσα στα νησιά του Ιονίου. Επόμενος σταθμός ήταν το 1807, όταν η Ρωσία του αναθέτει την οχύρωση και άμυνα της Αγίας Μαύρας (Λευκάδα). Αποδεικνύεται ότι διαθέτει σπάνια οργανωτικά και στρατιωτικά χαρίσματα.

Ήταν τον Ιανουάριο του 1809, όταν έφτασε στην Αγία Πετρούπολη και γνωρίζει την Ρωξάνδρα Στούρτζα την «μόνη γυναίκα που αγάπησα» όπως έλεγε. Ο τσάρος του ανέθεσε διάφορες εμπιστευτικές αποστολές σε Βιέννη και Βουκουρέστι. Τα καταφέρνει καταπληκτικά. Κορυφαία στιγμή ήταν η εμπλοκή του στο ζήτημα της Ελβετίας. Τόσο στην στρατιωτική επίλυση του, όσο και στη δημιουργία νέου συντάγματος (το οποίο υπέγραψε προσωπικά). Αποτέλεσμα όλων αυτών, το 1815 να διοριστεί γραμματέας του υπουργείου εξωτερικών. Ο τσάρος κράτησε για τον εαυτό του το ρόλο του υπουργού. Η σύγκρουση του Κυβερνήτη μας με τον Μέτερνιχ, «ψυχή της Ιερής Συμμαχίας» ήταν σφοδρότατη για ευνόητους λόγους. Ταυτόχρονα αρνήθηκε να δεχθεί την πρόταση των Φιλικών, να ηγηθεί της ελληνικής επανάστασης. Εξάλλου από τα τέλη του 1821 πλέον είχε χάσει την αυτοκρατορική εύνοια.

Κατά την Γ' Εθνοσυνέλευση της Τριζήνας το 1827, ο Καποδίστριας εκλέγεται να κυβερνήσει την μικρή αλλά ελεύθερη Ελλάδα, με θητεία 7 ετών. Ο νέος

κυβερνήτης κατέφθασε στο Ναύπλιο στις 7 Ιανουαρίου 1828 και πρώτη δουλειά ήταν η μετάβασή του στην Αίγινα, την προσωρινή πρωτεύουσα του νεοσύστατου κράτους. Η κατάσταση χαώδης. Η χώρα ήταν καταχρεωμένη στους Άγγλους, δεν υπήρχε τακτικός στρατός, δεν υπήρχαν πολεμοφόδια, δεν υπήρχαν δικαστήρια, δικαστές. Ένα τίποτα. Ο Κυβερνήτης αποδέχτηκε το δύσκολο έργο. Άμεσα αναδιοργάνωσε τον στρατό και τον στόλο, κάτι που επέτρεψε τη συνέχιση των ελληνικών πολεμικών επιχειρήσεων στη δυτική και ανατολική Στερεά Ελλάδα. Ταυτόχρονα πείθει τους Γάλλους να στείλουν στρατεύματα για την απομάκρυνση των δυνάμεων του Ιμπραήμ, από τον Μοριά.

Στο εσωτερικό έκοψε το πρώτο νόμισμα, τον περίφημο ασημένιο φοίνικα και εφάρμοσε το πρώτο δασμολογικό και φορολογικό σύστημα, ιδρύοντας ταυτόχρονα και την Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα. Παράλληλα έθεσε τις βάσεις της εκπαίδευσης, δημιουργώντας αλληλοδιδασκτικά σχολεία, στα οποία οι πιο προχωρημένοι μαθητές, δίδασκαν τους υπολοίπους υπό την εποπτεία του δασκάλου. Ταυτόχρονα δημιούργησε σχολές πρακτικής εκπαίδευσης (χειροτεχνίας,...). Στην Αίγινα ίδρυσε ορφανοτροφείο (με διευθύντρια τη Μαντώ Μαυρογένους), όπου βρήκαν περίθαλψη 600 ορφανά, καθώς και το Κεντρικό σχολείο, του οποίου οι απόφοιτοι προορίζονταν για ανώτερες σπουδές. Παράλληλα δημιούργησε το Πρότυπο αγρόκτημα και τη Γεωργική σχολή Τίρυνθας. Στον τομέα της δικαιοσύνης, έθεσε τις βάσεις απονομής Δικαίου με τη δημοσίευση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και πολλών ακόμα νόμων. Προχώρησε στην ίδρυση πρωτοδικείων στις έδρες των νόμων, ειρηνοδικείων στις κωμοπόλεις, καθώς και εφετείων. Το έργο που επιτελέστηκε, σε μόλις 3,5 έτη (μέχρι που δολοφονήθηκε) ήταν τεράστιο σε όγκο και πρωτοφανές σε αξία.

Όλη αυτή η υπερπροσπάθεια να σταθεί στα πόδια του, το νεοδημιουργηθέν ελληνικό κράτος, δυστυχώς είχε θορυβήσει αρκετούς. Πρώτα από όλοι δυσανασχήτησαν οι πρόκριτοι (κοτζαμπάσηδες) με προεξέχοντα τον «γνωστό» Μαυροκορδάτο, οι Κουντουριώτηδες από την Ύδρα, οι Μαυρομιχαλέοι από την Μάνη, αλλά και άλλοι από τις Σπέτσες,... Απαιτούσαν επιτακτικά, από ένα άδαιο ταμείο να πάρουν πολεμικές αποζημιώσεις. Πίεζαν ασφυκτικά να γίνει συνένοχος στην καταλήστευση του κράτους (που το θεωρούσαν λάφυρο). Ποιόν προσπαθούσαν να κάνουν συνένοχο στην αρπαγή του λαϊκού πλούτου; Αυτόν που **δεν έπαιρνε μισθό ως κυβερνήτης**, που έχασε

όλη την προσωπική του περιουσία και έφτασε στο σημείο να πωλήσει τους πολύτιμους λίθους από τα βραβεία-παράσημα που έλαβε στο εξωτερικό. «Εφ' όσον τα ιδιαίτερα εισοδήματά μου αρκούν να ζήσω, αρνούμαι να εγγίσω μέχρι και του οβολου τα δημόσια χρήματα, ενώ ευρισκόμεθα εις το μέσον ερειπίων και ανθρώπων βυθισμένων εις έσχατην πενίαν», βροντοφωνούσε ο μεγάλος πατριώτης. Αναλογιστείτε τι κάνουν οι σημερινοί πολιτικοί άρχοντες.

Με αυτά φτάσαμε στην αποφράδα ημέρα της 27ης Σεπτεμβρίου 1831, όπου οι Κων/νος και Γεώργιος Μαυρομιχάλης αδελφός και γιος του Πετρόμπεη, κουμπάρος και αντεξιμιάς του Καποδίστρια σήκωσαν τα όπλα και πυροβόλησαν τον άνθρωπό τους. Αυτόν που προσπαθούσε να σώσει την χώρα μας. Στο Ναύπλιο, μπροστά από την εκκλησία, λίγο πριν εισέλθει εντός αυτής να προσευχηθεί, να ζητήσει φώτιση, κουράγιο, έγινε το φονικό. Η κατάρρα της φυλής μας (διχόνοια) έκανε πάλι την ζημιά της.

Παρά το βαρύ πένθος στο οποίο βυθίστηκε σύσσωμος ο ελληνισμός, υπήρχαν μεμονωμένα τμήματα των Ελλήνων που υποδέχτηκαν με ενθουσιασμό

τον χαμό του πεφωτισμένου ηγέτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Υδραϊκή εφημερίδα «Απόλλων», η οποία έφτασε να πανηγυρίζει για το φονικό. Λεπτομέρεια που πρέπει να αναφερθεί. Η αναφερόμενη εφημερίδα έπαψε αμέσως μετά να εκδίδεται, είχε εκπληρώσει τον ζοφερό της σκοπό. Μην παραξενεύεστε και στις σημερινές εποχές συμβαίνουν αυτά. Αναλογιστείτε τι έγινε μετά από εκλογικές αναμετρήσεις στο νησί μας. Μόλις επιτεύχθηκε ο «σκοπός» εξαφανίστηκαν εφημερίδες, αναρτήσεις, προβλήματα κ.ο.κ.

Ακόμα και σήμερα δεν υπάρχουν οι σαφείς αποδείξεις, για το ποιοι ήταν αυτοί που όπλισαν το χέρι των Μαυρομιχαλαίων. Σίγουρα εμπλοκή είχαν οι τότε μεγάλες δυνάμεις (Αγγλία & Γαλλία). Χαρακτηριστικό γεγονός αποτελεί ότι: Ο φάκελος της δολοφονίας του Καποδίστρια στο βρετανικό υπουργείο Εξωτερικών δεν έχει ανοίξει ποτέ. Ακόμα και σήμερα παραμένει διαβαθμισμένος ως απόρρητος, γεγονός εξαιρετικά σπάνιο καθώς η μέγιστη πλειονότητα των απόρρητων φακέλων ανοίγουν έπειτα από 30 και πλέον χρόνια. Όχι όμως αυτός, κάνοντας ιστορικούς και αναλυτές να εικάζουν ότι οι πληροφορίες που περιέχονται εκεί για τη δολοφονία του, είναι το λιγότερο συγκλονιστικές.... Το εξίσου παράδοξο είναι, ότι δεν υπάρχει σχετικό αίτημα από πλευράς του ελληνικού κράτους.

Το αποτέλεσμα αυτής της άνανδρης δολοφονίας Έλληνα από Έλληνα, συγγενή ενάντια σε συγγενή, της προδοσίας που δυστυχώς διαχρονικά στιγματίζει το έθνος μας, ακόμα και σήμερα μας στιγματίζει. Απόρροια αυτής της μαρτυρικής δολοφονίας είναι ότι μετά από 200 έτη, δεν καταφέραμε ως κράτος να ξεριζώσουμε τον «ραγιαδισμό», ούτε εκδιώξαμε την αντίληψη ότι το κράτος είναι λάφυρο των νικητών. Φυσικά ουδέποτε έφυγε η αντίληψη από τον σύγχρονο Έλληνα ότι το δημόσιο είναι το λιμάνι του «βολέματος». Δεν ξεφύγαμε από την αντίληψη ότι το κράτος είναι όργανο πλουτισμού και σπατάλης για τους «εκλεκτούς».

Εύχομαι ο πονόψυχος Θεός μας να μας λυπηθεί και να στείλει άλλον ένα τέτοιο ηγέτη, αλλά ελπίζω να τον προστατεύσει από την μιζέρια μας, την διχόνοια, τον φθόνο μας, την κατασυκοφάντηση αλλά και την φυσική δολοφονία. Είθε να επιτραπεί να κυβερνήσει. Αμήν!

Ευχαριστούμε!

Ψαλίδας Νικόλαος

Δημ. Σύμβουλος Θάσου

Το παρόν άρθρο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Θασιακή, αλλά και στην ιστοσελίδα της ΑΝ.Α.Ε.Θ. (<https://anaeth.gr/>)